

Gassman, pivot teatral

A finals de 1981 Vittorio Gassman i Luciano Lucignani van seure's al voltant d'una taula i una gravadora per xerrar sobre l'art de l'actuació. El resultat, una suculent i sincera (deixa mai d'actuar un actor?) conversa sobre el teatre en forma de llibret, curt i intens com un cafè carregat: "Sobre el teatro" (El Acantilado. Barcelona 2003). Jo me'l vaig fer aquest Sant Jordi. I com passava a *Un gran porvenir a la espalda*, Gassman no se'n va amb punyetes. Enllà les fronteres del políticament convenient. A tres anys del seu darrer mutis, veu ara la llum editorial un discurs que podria sonar a testament.

De l'allau d'experiències conflictives i d'intuïcions afermades, sobresurten les paraules que Vittorio Gassman dedica al joc del teatre dins el teatre. Tradueixo: "...sempre he tingut nostàlgia

de la gran dimensió, de la desmesura, del sentit dionisiac del teatre, vist en clau que el porta al límit de la putrefacció, segons la definició de Baudelaire: l'art en general (i jo afegeixo certament el teatre) és putrefacció, s'alimenta de la putrefacció. (...) els actors de la flama romàntica es cremen (..) i a les quals representacions el públic, més que assistir, hi és per a espisar uns fets naturals en curs: l'actor consumit per la pestilència".

Conseqüent, Gassman es cremava en espectacles únics, maratons interpretatives al límit de l'energia física i artística: la creació del "Teatre Popular Italià"; la seva escola de teatre "Bottega teatrale" a Florència; tota una setmana tancat de 10 del matí a les tantes de la nit fent *Sette giorni all'asta*.

O la recerca interminable del teatre allí on no hi és. Un autèntic "giro" d'Itàlia del Vittorio, aquell noi que anava per crack del bàsquet i que una mare patidora el va dur de l'orella a una escola de teatre.

La canxa a escena. S'imaginem Gassman a la NBA? Un pivot amb figura de Hamlet o el galtes de *La escapada*, fugint de l'àrbitre i del temps mort, amb la cigarreta, la rosa letal, a la boca, cremant-se..

Tenim atletes de l'escena com en Gassman? D'aquí a sis dies ens visita Josep M. Flotats. Ve a dictar una classe magistral. Jugarà a fer de Louis Juvet, el seu referent gal. Es rebotarà consumit per la pestilència? En el pròleg a l'edició de "París 1940", el gran actor francès-català-castellà confessa: "Para mí el teatro es algo espiritual. Hay dos maneras de hacerlo o de considerarlo. En superficie o en profundidad y altura. Es decir, en la vertical del infinito". Claríssim, no, Luis Figo de l'escena?